

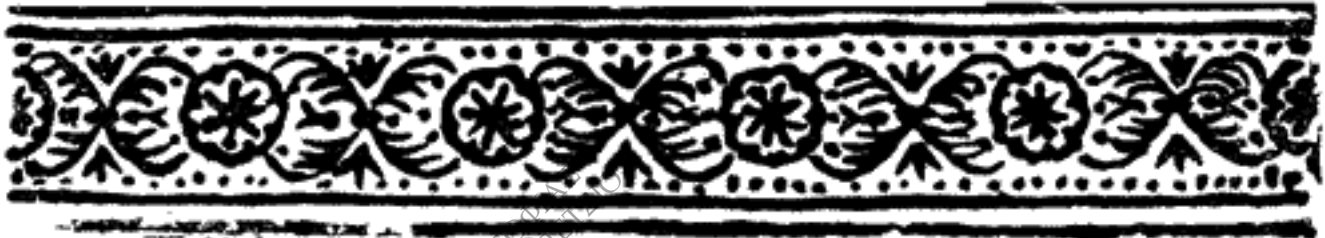
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΙΔΡΥΓΗΣ : ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟΣ ΕΚΤΟΣ
ΙΟΥΛΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
1954

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ 1931

[ΚΑΙ Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΞΕΝΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ]

Πέρασαν ήδη 23 χρόνια και όμως η ανάμνησις εκείνη, των πάντοτε ωραίων φοιτητικών χρόνων, είναι ζωννά και φυσικά ευχάριστος. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς εὐχαρίστως ἀπεδέχθη τὴν πρόσκλησιν τοῦ ἐγκρίτου περιοδικοῦ «*Ἡ Ἔστια*» νὰ μετάσχω τοῦ πανηγυρικοῦ τεύχους, τοῦ ἀφιερωμένου εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀπὸ τῶν τεσσάρων χιλιάδων περίπου ἐτῶν Κύπρον, ἡ ὁποία εἶναι σήμερον πλέον ἢ προσφιλεῖς εἰς πᾶσαν Ἑλληνικὴν καρδίαν.

Ὅταν ἐξερράγη ἡ αὐθόρμητος καὶ ἀνευ πολεμικῶν μέσων ἐπανάστασις τῶν ἀδελφῶν Κυπρίων, κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1931, εὐρισκόμην ἐν Βερολίνῳ, δι' εὐρυτέρας σπουδᾶς ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ καὶ τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ περιωνύμου Πανεπιστημίου τῆς Γερμανικῆς Πρωτευούσης. Ἡ ἀναγγελία τῆς εἰδήσεως συνεκίνησε βαθέως πολλοὺς φοιτητὰς ξένους καὶ ἡμετέρους, μεταξὺ τῶν ὁποίων πολλοὶ Κύπριοι. Ἡ προσωπικὴ μου συγκίνησις ἦτο ἀκόμη μεγαλύτερα, διότι κατὰ σύμπτωσιν ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἔν κεφάλαιον τῆς ἐπιδασκαλίας ἐτοιμαζομένης ἐργασίας μου ἀνεφέρετο εἰς τὰ ἐπὶ τῆς Κύπρου ἐπακόλουθα, τὰ ἀληθῶς φοβερά, τῶν κατὰ τὸν ζ' αἰῶνα ἐπιδρομῶν τῶν Ἀράβων κατὰ τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας. Διότι εἶναι γνωστόν, ὅτι αἱ ἐν λόγῳ ἐπιδρομαὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς 1ης βασιλείας τοῦ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Β' τοῦ ρηνομήτου (α'. 685-95 καὶ β'. 705-11) αἱ ἐπιδρομαὶ ἐπεξετάθησαν ἐπὶ τῆς ἀτυχοῦς Κύπρου, ἣν δυσκόλως ἠδύναντο νὰ ὑπερασπίζωνται οἱ Βυζαντινοί, ἕνεκα τῶν τεραστίων αὐτῶν ἀμυντικῶν ὑποχρεώσεων.

Τούτου ἕνεκα ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ὁ Β' ἠναγκάσθη, μετὰ τὴν ἦτταν αὐτοῦ ἐν Κιλικίᾳ, νὰ μετοικήσῃ τοὺς Κυπρίους (φυσικὰ τοὺς ἐξέχοντας μετὰ πολλῶν οἰκογενειῶν), μετὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου αὐτῶν καὶ ἄλλων ἐκκλ. ἀρχῶν, εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κυζίκου εἰς Ἑλλάσποντον. Ὁ νέος συνοικισμὸς ὠνομάσθη νέα Ἰουστινιανή (κανὼν 39 τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου τοῦ 690) μ.Χ.. Ὅθεν ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἠναγκάσθη νὰ τακτοποιήσῃ

τὴν θέσιν του, διὸ καί, οὐ μόνον ἐπεκύρωσε τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, τὸ ἀναγνωρισθὲν δι' ἀποφάσεως τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (431 μ.Χ.), ἀλλὰ καὶ καθώρισεν ὅτι, ὁ ἐν Κυζίκῳ φιλοξενούμενος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Ἰωάννης θὰ ἴσκει τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πατριάρχου Κηπόλεως. Τοιοῦτοτρόπως συνεδέθη ἡ Ἐκκλησία αὕτη πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Πατριαρχεῖον τῆς Κηπόλεως. Καὶ ἡ σύνδεσις αὕτη ἐσυνεχίσθη καὶ ὅταν οἱ Κύπριοι ἐπέστρεψαν, μετὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, εἰς Κύπρον μέχρι καὶ τοῦ 1. αἰῶνος συμπεριλαμβανομένου (ἴδε ἀνακοίνωσίν μου εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν τοῦ Ἰουνίου 1943).

* * *

Ἡ μελέτη τῆς ἱστορίας τῆς Κύπρου γινομένη τότε, ἕνεκα τῆς ἀνωτέρω ἀφορμῆς, μὲ ἐπειθεν, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς τῆς Μεγαλονήσου κατ' ἐξοχὴν εἰρηνικὸς εὐρεθεὶς εἰς τὸ σταυροδρόμι αὐτὸ μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, εἶναι θαῦμα, ὅτι διετήρησε τὴν ἑλληνικότητά του, τὴν πίστιν του καὶ τὸ ὑψηλὸν ἐπίπεδον πολιτισμοῦ του. Μοῦ ἔκαμε βαθυτάτην ἐντύπωσιν ἡ ἐξέγερσις κατὰ τοῦ δυνάστου, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν στάσιν του καὶ τὸ πρόγραμμα ἀφελθῆναι τῆς νήσου ἐξηνάγκασεν αὐτόν, τὸν κατ' ἐξοχὴν εἰρηνικὸν ἑλληνικὸν λαόν, νὰ ἐξεγερθῇ χωρὶς ὄπλα, καὶ κατ' ἀκολουθίαν χωρὶς ἐλπίδα ἐπιτυχίας, ἐναντίον τῆς Πανισχύρου Βρετανικῆς αὐτοκρατορίας.

Εἰς σύσκεψιν λοιπὸν πολλῶν Ἑλλήνων σπουδαστῶν συνελήφθη τὸ σχέδιον νὰ γίνῃ διαμαρτυρία εἰς τὴν Ὀμοσπονδίαν τῶν ξένων φοιτητῶν, τῆς ὁποίας ἦσαν μέλη καὶ οἱ σύλλογοι τῶν φοιτητῶν τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν. Εἰς τὸ μέσον τῆς πατριωτικῆς ἐκείνης ἐξεγέρσεως τῶν Ἑλλήνων σπουδαστῶν ἐρρίφθη καὶ μία ἄλλη ἰδέα: νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἀποδοκιμασία τοῦ Προέδρου τῆς Ὀμοσπονδίας τῶν ξένων φοιτητῶν, διότι αὐτὸς ἦτο Ἄγγλος. Οἱ φοιτηταὶ ἐθεώρησαν τότε ὡς ἐντροπὴν νὰ βλέπουν πρόεδρον τῆς Ὀμοσπονδίας τῶν ξένων φοιτητῶν, ἀνήκοντα εἰς τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐκράτει ὑπὸ δουλείαν ἕνα προηγμένον εὐρωπαϊκὸν λαόν, τοῦ ὁποῖου τοὺς ἱεράρχας ἔστελλεν εἰς ἐξορίαν. Τοιοῦτοτρόπως τὸ σχέδιον ὠλοκλήρωθη καὶ ἀφοῦ ἐξησφαλίσθη καὶ ἡ συνεργασία τῶν

1. Αὕτη ἐδημοσιεύθη εἰς ἀρ. 13 παράρτημα τῶν *Texte und Forschungen* τοῦ Νίκου Βέη, ἐκδότου τοῦ περιοδικοῦ *Byz. Neugriechische Jahrbücher*. Ὁ τίτλος τῆς διατριβῆς εἶναι: *Αἱ Μητροπόλεις καὶ Ἀρχιεπισκοπαὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἡ τάξις αὐτῶν*. Ἐν Ἀθήναις 1934 τεύχος α'.

Βαλκανικῶν φοιτητῶν ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν. Εἰς μίαν θυελλώδη συνεδρίαν ὁ Ἄγγλος πρόεδρος τῆς Ὀμοσπονδίας ἀπεδοκιμάσθη καὶ ἐξελέγη ἀμέσως εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἑνας Κινέζος φοιτητῆς συμμεριζόμενος πλήρως τὰ αἰσθήματα πάντων τῶν ξένων φοιτητῶν καὶ τὸ ψήφισμα τῆς συνελεύσεως.

Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ μικρὰ ἱστορία, τὴν ὁποῖαν εὐχαρίστως ἐνθυμοῦμαι αὐτὰς τὰς ἡμέρας, ὅτε τὸ ζήτημα τῆς αὐτοδιαθέσεως τῆς πολυπαθοῦς Κύπρου εὑρίσκεται πρὸ τῆς διεθνοῦς ἀμφικτυονίας τῶν ἠνωμένων Ἐθνῶν, μετὰ τὴν ἐλπίδα ἐνάρξεως τῆς λύσεως τοῦ πολιτικοῦ δράματος τῆς Ἑλληνικῆς μεγαλονήσου. Λογίζω δὲ τὸν ἑαυτὸν μου εὐτυχή, διότι συνδεθεὶς ἔκτοτε στενῶς μετὰ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ ἀπὸ

τοῦ 1946 μετὰ τῆς Ἐθναρχίας ἠδυνήθην, κατὰ τὴν πρόσφατον Β' Γεν. Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τὴν συνελθοῦσαν τὸν Αὐγουστον τοῦ ἔτους ἐν Εναυστις τῆς Πολιτείας Ἰλλινόις (πλησίον τοῦ Σικάγου) παρὰ τοῦ καθηγητοῦ Ἀλιβιζάτου νὰ ὑποβοηθῶ εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος καὶ τῆς ἰκανότητος πρὸς αὐτοδιάθεσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Διεθνῶν Ὑποθέσεων τῆς εἰρημένης Συνελεύσεως. Ἡ κατάκτησις ὁμοῦς τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεως καὶ τῆς Ἐλευθερίας πιθανὸν ν' ἀπαιτήσῃ ἀκόμη ἀγῶνας καὶ θυσίας, τὰς ὁποίας εἶναι βέβαιον δι' ἐμέ ὅτι εἶναι ἔτοιμοι νὰ προσφέρουν οἱ Ἕλληνες Κύπριοι καὶ οἱ τῆς Ἐλευθέρας πατρίδος, διότι οἱ Κύπριοι εἶναι ἀξιοὶ τῆς Ἐλευθερίας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ τῶν ὀνόματος.

ΓΕΡ. Ι. ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ἄγγεια γεωμετρικῆς ἐποχῆς 6000 π. Χ. — Συλλογὴ Πιερίδου.

(Φωτογρ. Μ. Χρυσάκη)